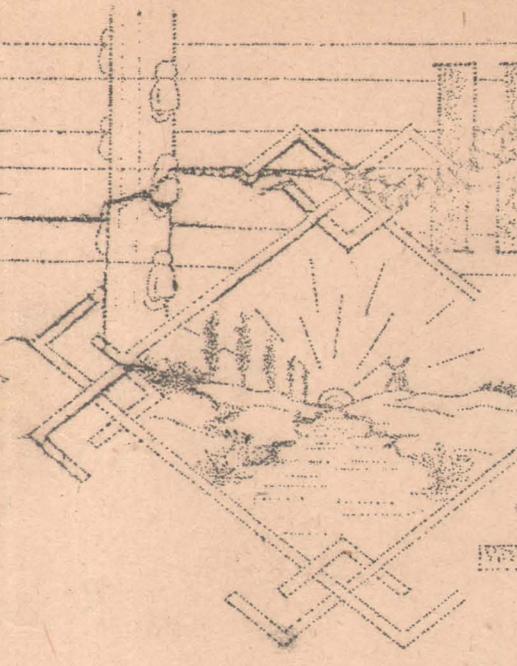

Архів

Українська Річ

Укр. інформативний періодик

З М І С Т :

Б. КОНФЕРЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

З МОВОЮ СЕРБІЯ

1. Конференція трьох у Москві.
2. Військовий міністр США про ситуацію у світі.
3. Надзвичайні повноваження президента США.
4. Наступ на Укр.
5. Відповідь СРСР.
6. Туреччина і Караїмське.

- ІІ. ТАМ, ДЕ ПАНУЄ ЯРМІЩЬ.
- ІІІ. ВІСІМ З УКРАЇНОМ.
- ІV. З ПІСЬМЬ НА УКРАЇНІ.
- V. УКРАЇНЦІ В АМЕРИЦІ.
- VI. ВАРШОБСЬКА ВІЙНА.

КБ КВМДНА

1940.

зручене 1945

НАПРЯМІНЦІ ДОБІТКИ Ц.Р. В ОДНІЙ ІЗ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ДІСТ ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ, НА ЯКІЙ, КРІМ ЧЛЕНІВ ОУН"У БУЛИ ПРЕСУТНІ РЕПРЕЗЕНТАНТИ НАЦІОНАЛІСТИЧНОГО АЧТ. ВУ ОУН НА ЕМІГРАЦІЇ І ПРЕДСТАВНИКИ РІДНИХ ЗЕМЕЛЬ. КОНФЕРЕНЦІЯ ТРИВАЛА ТРИДЕНЬ І РОЗГЛЯДУЛА, НА ПІДСТАВІ МАТЕРІАЛІВ, ПІДГОТОВАНИХ ПРОТИГОМ КІЛЬКОХ МІСЯЦІВ ПЕРЕД, ТИМ, ЦІЛА КОМПЛЕКС ПРОБЛЕМ, ЗВ'ЯЗАНА ЗІ СПРАВОЮ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ. НА КОНФЕРЕНЦІЇ ЗАСЛУХАНО І ОБГОВОРЕНО ТАКІ ДОПОВІДІ:

1. "ДУЛОВІ, СОЦІАЛЬНІ І ЕКОНОМІЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ СВІТОВОГО РОЗВИТКУ".
2. ІДЕЇ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛІЗМУ В ЖИТТІВІ ПРОВІ ПЕРЕД ЛЮДЕМ СВІТОВО І ДІЯНОСТІ.
3. ЧАЛО ГРИДЕННЯ, РОСІС?
4. СТАНОВИЩЕ НА УКРАЇНІ В ОБСТАВІНКАХ ПОНОВАРЕНЬ БОЛЬШЕВАДСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ НА ЗЕМЛЯХ.
5. ВНУТРІУКРАЇНСЬКА ДІЯНОСТІ НА ЕМІГРАЦІЇ.
6. ДОСВІД ДРУГОЇ ІМПЕРІАЛІСТИЧНОЇ ВІЙНИ У ВІДНОШЕННІ ДО МІЛІТАРНОЇ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ЗРИВУ.
7. ЗВАГАЧЕННЯ ІДЕОЛОГІЧНО-ПРОГРАМОВИХ СКАРБІВ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛІЗМУ В ЗІС'ЯВНЕННІ ЗІ СХІДНОУКРАЇНСЬКОЮ ПРОБЛЕМАТИКОЮ.
8. ЗАВДАННЯ І ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ ВИЗВОЛЬНИЦЬКОЇ ПРОПАГАНДИ НА МІЖНАРОДНІМ ФОРУМІ.

ВИСНОВКИ З ЦІХ ДОПОВІДЕЙ НА ПОЛІТИЧНІ ТЕМИ КОНФЕРЕНЦІЯ СФОРМУЛЮВАЛА ТЕЗАМИ, ЯКІ НЕЩОДАВНО ВИЙШЛИ ДРУКОМ. КРІМ ТОГО, КОНФЕРЕНЦІЯ ВИНЕСЛА РЯД УХВАЛ В НАПРЯМКУ СУТО ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ПЛАНІВ, ЯКІ ПОДАНО ДО ВІДОМУ ТИХ ЧЛЕНІВ ОУН, ЗАВДАННЯМ ЯКИХ БУДЕ ЗДІЙСЯВВАТИ ЦІ ПРАКТИЧНО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ.

/s/s/s/s/s/s/s/s/

УКРАЇНСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ ВЛЮБАЙТЕ ТЕЗИ ДОТНЕВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ОУН! ПОПУЛЯРИЗУЙТЕ ВИЗВОЛЬНИЦЬКУ ІДЕЮ В МАСАХ!
ЗАГУМІНІСЬОБІ "РЕВОЛЮЦІОНЕРИ" ОБКИДАТИМУТЬ ВАС ВОЛОТОМ, ЛЮДЕ, ОБКУТАНІ ЧАДОМ ВУЗЬКОГО ПАРТІНАЦТВА, ОБЛЮВАТЬ УТЬ ВАС ДРУДАМИ, ЦЕ НАДІЄНСТВО БЕЗСМЯСЛИХ! З УКРАЇНСЬКОЮ ПРАВДОЮ НА УСТАХ ІДІТЬ ШИВРОД!

ЗІ ВДОРОГІ СВИТУ.

КОЛОРАДСЬКА ТРИОДА У МОСКВІ.

За останнє повідомлення про оскарженні початком конференції сторін закордонних справ США, Великобританії та СРСР.

Офіційні і соціалістичні пресові органи стверджують, що конференція має характер інформаційних розмов по ініціативі істраж. Дізнаємося також нове повідомлення про те, що через відсутність умовних експертів з боку США і Великобританії не буде детально обговорюватися питання атомової енергії /читай "атомової бомби"/. Очевидно, західні держави не мають ні найменшого бажання поділитися таємницею свого атомового виробництва з совєтами.

Велику увагу приділяють звітам преси доверенні Сталіна з відсутки та приступлення до виконання обов'язків голови совнаркому саме в час відкриття конференції. В цьому завбачається особисте прагнення Сталіна вплинути на позитивні для себе рішення в певних питаннях, що вирішуються на цих нарадах.

МОСКВА - МІСЦЕ НАРАД.

Лондон. Директор англійського міністерства зовнішніх справ повідомив, що зустріч міністрів зовнішніх справ Америки, Великобританії й СРСР скликається в другій половині грудня у Москві. Однією із питань, що буде та обговорюватися, є атомової енергії.

Цікаво, які висліді дасть друга конференція, призначена до "тісної співпраці" міністрів. Чи не сподівається Молотов, що Москва, як місце зустрічі, вплине на міру поступовості "капіталістичних" міністрів?

ВОЄННИЙ МІНІСТР США ПРО СТАЛОБИЦЬ У СВІТІ.

Вашінгтон. Воєнний міністр США Петерс заявив на засіданні Конгресу таке: "Ми в Європі може зберегти в світі мир і порядок, але для цього ми повинні крім багатьох речей і відповідну воювати у силу. Вислідом до матеріальної і технічної можливості Америки повинні знаходитись в безпосередньому зв'язку з обов'язковим вишколом, доби країна була спроможною захищати мир. Не існує і не може існувати ніякого практичного захисту проти атомової бомби.

ЗГОДА СЕНАТУ США.

Вашінгтон. На засіданні американського сенату прийнято переважаччою більшістю голосів законопроект про право президента США рішати, коли США мають віддати збройну силу до диспозиції Ради Світової Безпеки, а до цього після цього рішення повідомляти про це конгрес і сенат. Всі поправки до цього закону, що мали на меті обмежити це особливе право президента, відкинуто.

Перед затвердження цього закону мусить мати президент ще згоду конгресу.

В умовах демократії, з її звичаями і традиціями, дуже характерним є надання президенту особливих повноважень на мирний час, що дає змогу зосередити в його руках безпосереднє керівництво політичним та господарським життям країни. Подібне рішення сенату є черговий ляпас по тих, хто вважає це за "модну" та "збанкрочену" ідею відповідальності провідника.

НАДЗВИЧАЙНІ ПОВНОВАЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА.

Вашінгтон. Запропонований три дні тому сенатові проект закону про участь США в Організації Світової Безпеки дав президентові США повноваження, яких досі не мав під час миру ні один президент.

Ці надзвичайні повноваження мають служити для того, щоби у випадку загрози мирові США виступили негайно всіма своїми силами.

ЗАЯВА ПРЕЗИДЕНТА США...

Вашінгтон. На важливій пресовій конференції в Білому домі президент Труман заявив:

"Між союзниками ведуться тепер переговори про зміну постанов Потсдамської Конференції, а саме зміни права "вето", тобто, щоб постанови, які торкаються управління Німеччиною не мусили проходити на засіданні Контрольної Ради Союзників одоголосно.

Нову зустріч керівників трьох великих держав, тобто США, Великобританії й СРСР, як це було досі, вважав безцільною. Ліга Націй зазнала краху саме на таких надзвичайних конференціях. Прийшла пора, щоб великі народи перестали збиратися приватно, а всі справи передали Організації Об'єднаних Націй. Я маю повне довір'я до неї, вона збереться в недалекому часі і я надівсь, що вона виконає велику роботу".

Врешті президент заявив:

"Я не погоджусь з побоюваннями американців, що Росія не буде співдіяти в творенні загального миру."

Заява Трумана вказує на творення ним випадової бази проти різних виступів советів у світі. Ця наступальна позиція є суто демократичною, бо основою її є боротьба вільної думки на міжнародньому форумі. Коли найважливіші політичні справи світу будуть вирішуватись представниками всіх народів, питома вага советських впливів різко впаде. Як бачимо, США ураховують величезне значення національно-державницьких факторів у розв'язуванні проблем світового миру.

НАСТУП НА УРЯД.

Лондон. Консервативна партія повела перший наступ опозиції проти уряду робітничої партії.

Дебати над пропозицією консервативної партії про заяву недовір'я до уряду, відкрив промовою представник тієї партії Лікельтон, закликаючи урядові застосувати свої головні обов'язки та цілковите zaangażування в соціалістичних теоріях і націоналізаційних експериментах. Уряд не здібний до великих завдань коменту і до час енергії. Досі тріє мілони робітників працюють у відьмові промисловості.

Від уряду наступ вів міністр торгівлі Ерінс. Він, відкидаючи всі обиди, заявив, що консерватисти проводять безвідповідальну пропаганду і перебрали на себе провід хлосу і легких заснів. Гостро запитавши Черчіля і домагаючись від нього висловити дії щодо гостро го обиди словами міністра і Черчілем.

В РАМАХ ГРОМАД.

Лондон. Під час дискусії на пропозицію консервативної партії висловити урядові недовір'я за його політику про оман Черчіля, характерною діяльністю окремих міністрів як дуже розідодалу.

О у відповідь прес "ср Бетлі, підкреслюючи, що наступ консерватистів не можна і варто розглядати, як партійне потягнення політиків, до скаржись у справі і сесту дії.

На боці опозиції було 197 голосів, проти 381. Пропозиція була від-

ХХХХХХ.

Бар'єр.

Лондон. "Дейлі телеграф" у передовій статті п. н. бар'єр" обговорює дебат у Палаті Дордів про закордонну політику великої Британії.

Виглядає, — пише газета, — наче СРСР і Велика Британія мають одну мету. Справді ж виходить не те: між СРСР і Великобританією стоїть бар'єр. Було вже багато спроб усунути цей бар'єр, але все даремно. І лишається цей бар'єр так довго, поки СРСР не виявить своїх справ. Ніяк цілей.

Цілі ж відомі — оволодіти світом.

ЗАГОСТИЛИ В ПЕРСІЇ.

Москва. Московське радіо повідомило, що СРСР ніколи не втручається і не думає втручатися у внутрішні справи Персії.

Советська нота до перського уряду стверджує, що СРСР завжди дотримувалося советсько-перського договору з 1942 р. нота відкидає всі закиди перського уряду. Персія не діяла згідно з договором. Тих, які вбивали советських урядовців і грабували советське майно, перська влада або не карала зовсім або карала зовсім ніяк. Советський уряд виконав також зобов'язання советсько-перського договору, виславши до Персії 40 тисяч тонн пшениці.

Якщо перський уряд вимле військо у повстанчій провінції, обсадженої советськими військами, це викличе нове тертя.

Тегеран. Ситуація у зв'язку з рухом азербайджанських повстанців і далі не в'яснена.

Міністр військових справ та міністр внутрішніх справ оголосили спільну заяву такого змісту:

"Якщо перська влада не дасть собі ради у придушенні повстання в північних провінціях Персії, тоді ці події треба вважати вислідом продуманої акції советського уряду."

Імперіалістичні тенденції Советів виявляються завжди там, де вони впадають, до їхньої настун не викличе вибуху війни, яка була б для них згубною.

Отже, максимально використовувати поступливість своїх союзників на міжнародному форумі — з завданням зовнішньої політики СРСР ніяк.

АЗЕРБАЙДЖАН НЕ ХОЧЕ УВІЙТИ ДО СРСР.

Лондон. Відомі перські журналісти сprostовують повідомлення, що ніби то в Перському Азербайджані виник рух, що поставив собі за мету приєднання Перського Азербайджану до СРСР.

Розуміється, вищезгадане цілком суперечить тому, що советських газет, на шпальтах яких, увесь курдський народ виявляє волю приєднатись до патріотичного советського Азербайджану".

ВІДПОВІДЬ СРСР.

Міністерство закордонних справ США оголосило, що уряд США отримав від уряду СРСР де відхиляється американська пропозиція вивести до 1 січня, 1946 року союзні війська з Персії. Міністерство не оголосило докладного звіту советської ноти, поки вона не буде подана до прикладного відомства в Москві і Лондоні.

Офіційна заява американського міністерства закордонних справ в'яснює, що ця відповідь советського уряду ні в чому не м'ягче зобо-

В/ НА ВИЗНАННІ ЇХ ДУХОВОЇ, СУСПІЛЬНОЇ ТА МАТЕРІАЛЬНОЇ
ТВОРЧОСТІ,
В/ НА НА БІЛЬШЕ УСПІШНОМУ ОБМІНІ ЇХ ДУХОВИМИ ТА МАТЕ-
РІАЛЬНИМИ НАДБАВАННЯМИ,
ДАЄ ЗАПОРУКУ ТРИВАЛОГО МИРУ, ПОСТУПУ І ДОБРОБУТУ В СВІТІ.
/ Із тез мовтневої конференції
українських націоналістів/

ВИБОРИ В АВСТРІЇ.

Зальцбург. В цілій Австрії відбулися вибори до Національної Ради Австрії та окремих краєвих соймів.

На підставі підрахунків, оголошених у пресі, виходить, що поміж трьох головних партій, які брали участь у виборах, на першому місці стоїть "Австрійська Народня Партія," на другому "Соціалістична Партія Австрії" на третьому "Комуністична Партія Австрії".

Веручи до уваги виследи виборів по певних округах, з'ясовується цікаве і досить симптоматичне явище. А саме - майже у всіх округах Австрії, що знаходяться в советській окупаційній зоні, комуністична партія не спромоглася здобути ні одного депутатського місця. Отже, безпосереднє знайомство австрійців з "матірними" комуністами Росії знеохотило їх голосувати за своїх австрійських комуністів.

ФРАНКО НЕ ПОСТУПАЄТЬСЯ.

Мадрид. Генералісімус Франко заявив, що він вирішив не поступатися зовнішньому натискові, себто він не покине свого становища і не передбачає ввести ніякі поважні зміни у своїй політиці.

Між іншим, він сказав: "Політика кожної нації є чинна, що стосується лише даної нації". Досить часто її закордонно тяжко розуміти.

Невтручання до внутрішніх справ народу є загально визаним принципом у всьому світі. Порухення цих принципів є одною з найприкріших помилок політики.

Франко підкреслив, що еспанці всіма силами будуть чинити опір спробі викликати нову громадянську війну в Іспанії. Всю закордонну критику сучасної Іспанії він назвав "комуністичною кампанією".

ЮГОСЛАВІЯ - РЕСПУБЛІКА.

Београд. В другі роковини першого засідання Національної Ради Спротиву відбулося перше вчорішнє засідання обох палат новообраного Установчого Зібрання Югославії.

На цьому засіданні проголошено Югославію республікою. Вона матиме назву: Федеративна Народня Республіка Югославії.

Одночасно Установче Зібрання відібрало всі конституційні права короля Петра II і династії Караджорджевичів та окремою ухвалою ствердило, що у ршал Тіто заслужився для народу.

В цілій Югославії відбуваються "святкування". Голова Установчого Зібрання заявив, що створення республіки - це вияв волі народу. Минулі вибори були всенароднім плебісцитом.

Аналогічними заявами про "волю народу", як відомо, супроводжують ся також вибори і в ССРСР. Але яка та "воля" відомо всім. Наслідки виборів в Югославії говорять про "волю народу", а про повне наслі-

дування методів і форм так званої "совєтської демократії". Чи можуть бути за такої "демократії" інші наслідки виборів крім тих, яких хоче диктатор та його кліка?

СТАНОВИЩЕ В ПОЛЬЩІ.

Лондон. Уряд ССРСР повідомив Великобританію, що на терені Польщі лишилися тільки частини Червоної армії, які необхідні для охорони шляхів.

В зв'язку з цим повідомленням, на засіданні Палати Громад відбулася широка дискусія над теперішнім становищем у Польщі.

Представник консервативної партії адмірал Тейлор критикував відносини в Польщі. Польський уряд є під цілковитим контролем совєтської влади й не має підтримки польського народу та ніякого впливу. Польська армія знаходиться під цілковитим командуванням совєтських офіцерів.

Треба домогатися свободи в Польщі - свободи преси, радіо й виборів, треба домогатися, щоб політична поліція /НКВД/ і Червона Армія починули Польщу.

На цю критику відповів представник уряду Мек Нейл. Частини Червоної Армії перебувають у Польщі на підставі договору з польським урядом для охорони ладу. Англійський уряд приймає зв'язання уряду ССРСР до відома, але контролюватиме цю справу й на далі. Польська преса є під совєтським контролем - але не у всіх цих відносинах вина совєтського уряду. На жаль, англійський уряд мусить визнати, що в Польщі існують концентраційні табори, в яких перебувають політичні в'язні.

ЗАЯВА КОРОЛЯ.

Лондон. У зв'язку з проголошенням республіканського ладу в Югославії, король Петро II заявив таке:

"Те, що сталося в Белграді, є завершенням цілої низки дій маршала Тіта, незгідних з волею народу. Це не відповідає духові й змістові договору з Суботицею, підписаного в листопаді м.р. Маршал Тіто узурпував собі права й діє проти конституції".

ТА, ДІ НАДУЄ КРЕМЛЬ.

" ДУХ НАШОЇ ЕПОХИ".

1. СОЦІАЛІЗАЦІЯ І СОЦІАЛЬНА ТА НАЦІОНАЛЬНА МОРАЛЬ.

" У своїй промові до парламенту, чеський президент Едвард Бенеш вказує, що найближче його завдання - це програма націоналізації, яку він сам у минулому тиждні здекретував. Бенеш підкреслив, що він у принципі є прихильний до націоналізації, але виразно вказує на те, що во-лів би повільніші темпи. Він закликає соціалістів, щоб вони тепер, коли він пустився на рішучий крок, допомогли йому довести справу до успі-ху."

Дорога, якою ми вирішили йти - соціалізація, не означає полегшен-ня тягарю нашому індустріальному населенню. Обов'язки робітників бу-дуть великі. Вони будуть змушені ВОЛОДИТИ ВИСОКОЮ СОЦІАЛЬНОЮ ТА НАЦІО-НАЛЬНОЮ МОРАЛЮ."

2. ЛЮДИНА ВЕЛИКОЇ ДУХОВОЇ СИЛИ І ВОЛІ, ЩО СТАВИТЬ ІНТЕРЕСИ ВІТЧИЗНИ НА ВІДПОВІДЬ ВСЬОГО...

Недавно в перший раз в державному театрі у Москві йшла історична трагедія "Великий государь". Автор-лауреат Сталінської премії, Вл. Со-лов'юков показав у п'єсі останні роки царювання Івана грозного, видат-ного державного діяча, поборника прогресу, людини великої духової сили й волі, яка ставила найвище все його інтереси вітчизни." /ТАСС/

3. ПАТРІОТИЗМ.

" Вся діяльність партії Леніна-Сталіна є глибоко патріотичною. Партія більшовиків прийшла до влади, як партія дійсних патріотів. Зга-даймо великий 1917.р. Всі статті, всі виступи Леніна, Сталіна пронизані однією пристрасною думкою про те, що Росії, якою керують політики і ка-піталісти, загрожує загибель... Треба стати на шлях соціалізму тому, щонаціональні інтереси Росії вимагають цього, що це шлях до розквіту і могутності нашої батьківщини".... /"Правда" 11.л.1945.р./

4. НАЦІОНАЛЬНА САМОСВІДОМІСТЬ.

" В державному будівництві дудольної літератури вийшла з друку книга:Віноградов. " Великий російський язик" /172 стр, тираж 10.000 нзд./ В праці В. Віноградова висвітлено значення великої російської мови, як могутньої зброї культури, важливого фактора духового розвитку і яскра-вої форми виразу національної самосвідомості російського народу."

Із україн .

"ЦЕ БУЛО НА ДОНБАСІ"...

"Ніколи не забуду одного епізоду, - так починається оповідання со-ветського кінооператора з журн. "Огоньок" про працю під новим фільм оу "Ето було в Донбасе". Той епізод кидає скупе світло на життя нашої батьківщини, що тепер є так далеко віднас.

По сценарію треба було зняти сцену вигнання советських дівчат з німецьке рабство.

Ранком почали репетицію. Худорлявий крикливий интер-офіцер виган-яв із дворів дівчат. Вони прощалися з рідними і схиливши голови, ви-ходили на вулицю.

Ридала донбасівська гармошка-молодий шахтар в гірчюю прощальною пісню Ішов по рідному місту, моє востаннє в своєму житті. Так була задумана сцена.

Це було рано-вранці в місті Сталіно. Мешканці вулиці висипали за ворота і дивилися.

І лише згодом, після перших хвилин захоплення своєю працею, я побачив оцєну, що потрясла мене до глибини душі.

Стояли чоловіки, жінки, діти і плакали. Рясно стікали сльози по їх суворих обличчях, освітлених сонцем. Це були справжні сльози і справжнє горе.

Виявилось, що на цій вулиці не було жодної родини, що не сумувала б за своїми рідними, які були вигнані в німецьке рабство. Задум мистця був блідим тінню перед страшною реальністю. Надто свіжі ще були рани в серцях вимучених стражданнями під німецьким ярмом люди, шахтарів советського донбасу."

Тач. життя і мистецтво... Залишаво советських кінооператорів і акторів в їх мистецтвом і в відношеннях їхнього мистецтва до життя. Звертаємося до самого життя і до людей. То справді потрясальча картина життя народу, який переніс стільки мук і горя, що єдина згадка про минуле випливає море кривавих сліз і ятрить ще свіжі рани, а поворот рідних з німецького рабства відбувається не додому, а знову в неволю і нове рабство десь на Сибіро чи деінде.

І хто знає - чому плакали ті люди, коли з їхнього горя творили мистецтво? Чи від згадок про минуле, чи від безпросвітнього сьогодні, чи перед обличчям завтра?

У всякому разі вони думали не "про тяглість революційних традицій" яку ліпшлось в кінокадрах, а про тяглість своєї неволі, про те, "що буде завтра."

ТВОРЧИСТЬ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ.

Нещодавно в Києві відбувся 3"їзд українських композиторів і музикознавців, що входять у "Спілку Радянських Композиторів" України.

Було виконано обширну програму, яка мала показати, що "українська музична культура за роки війни, не дивлячись на важкі випробування, що випали на долю українського народу, зміцніла і виросла."

Найбільш яскравим новим твором вважається опера "Найшичка" М.Вериківського, що забить своєю ліричною мелодією, виразністю вокальних і оркестрових засобів.

Симфонія-кантата "Моя Україна" Штогаренка, присвячена великій вітчизняній війні та "Український квінтет" Лятошинського належать до визначних творів камерної музики.

Також були виконані фрагменти опери Ковицького "За батьківщину", та його "Світа на башкирські теми" для струнного квартету. Виконано далі другу симфонію К.Данькевича, а Д. Клебанов виступив з "Привітною Увертюрою".

Далі згадуються ще симфонічні поеми: "Петро Конашевич-Сагайдачний" М.Вериківського, "Діахами слави" Ю.Мейтуса, "Палавча Україна" В.Борисова, та поема "Чернець" для баса і симфонічної оркестри М.Вериківського.

Велике зацікавлення викликали хорозі й сольові вокальні твори Л.Резуцького. Особливо гарними були обробітки пісень "Чуєш брате мій" і "Зелена кизка". Прегарно звучали хороза пісня Ю.Мейтуса "Канали Голландії" та його "Стридецькі пісні".

"УКРАЇНСЬКЕ" ВИДАВНИЦТВО ДІЄ.

Київ. Нещодавно "Державне Видавництво України" подало звіт своєї діяльності за час війни. Виявляється, що найбільшим накладом в декілька мільйонів примірників були видані за цей час "Прикази главнокоман-

дуршого тов. Сталіна" та ще декілька книлечок пропагандивного змісту.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ.

ЧВЕРТЬ КРОКУ ВПЕРЕД.

Тут, як одноцільним всьукраїнським фронтом у нашому народі є так загально відомо, що над нею тут зійде зупинятися. Ця туга пераз ви-явила себе на рідних землях, ізросла тим більше на еміграції.

Відомо всім, що концепція солідаризації чотирьох політичних чин-ників, покищо, не нашла в усіх належного зрозуміння. Не нашла на-лежного зрозуміння й концепція упорядкування відносин в суспільно-громадському секторі української еміграції. Але в напрямі упорядкування відносин у суспільно-громадському секторі еміграції, зроблено ще чверть кроку вперед. Маємо тут на увазі - "ділову зустріч" деяких су-спільно-громадських представників, яка відбулася 31. жовтня 1945 року. Шкода лише, що ініціатори й організатори "ділової зустрічі" не подбали, щоби в ній взяли участь всі суспільно-громадські представники, та щоби вирішено було остаточно всі біжучі і пекучі справи нашої емі-грації й створено стаде "Центральне Представництво Української Емі-грації в Німеччині й Австрії".

Як довідуємося на ній вибрано тимчасове "Центральне Представниц-тво", де взяли участь лише 33 особи з правом голосу, що на кількати-сячну еміграцію це надто мало. З тих 33-ох осіб, запропонованим тим-часовим "представництвом" голосувало всього 21 осіб. Голова почуваючи сам ніяковість такого числїду "зустрічі" поставив на т.зв. "моральне" голосування своїх пропозицій, одначе на 150 присутніх, моральну під-тримку дало всього 51 присутніх.

Бачимо, як реальна, так і моральна підтримка "Представництва", не є відповідною до кількості еміграції. Всеж таки треба ствердити, що "ділова зустріч" 31. жовтня ц.р. є чверть кроку вперед на шляху до консолідації в суспільно-громадському секторі.

Треба сподіватися, що тимчасове "представництво" зготує оста-точно статут і скличе передбачений на березень 1946.р. належно під-готований з "їзд делегатів" цілої організованої в шизо-теренових клітинках, чи приміщеної в таборах української еміграції, на якому остаточно будуть охвалені статут і згідно з ними дана буде змога учас-никам з "їзду вільно висловити свої думки і обрати шляхом демократич-ним стаде Українське Центральне Представництво цілої еміграції. Тим способом досягнемо діїсну, з туюю очікувану, консолідацію в суспіль-но-громадському секторі.

" В УМОВАХ НОВОЇ ДІЙНОСТІ."

В "Органі Президії Української Головної Визвольної Ради", "Вісник" ч. 4/7/., серпень 1945, що в "явився на поверхню українського життя аж у дошці знаходиться "стаття" якогось панна Кастеліна І.Д. під назвою " В умовах нової дійсності". Здавалося, що люди опинившись в умовах нової дійсності та ще такої "дійсності", в якій ми сьогодні знаходимося перестануть хуліганити, але як бачимо, є категорія людей, які без хуліганства і про окації жити не можуть. До них належать і автори статей "Органу Президії Української Головної Визвольної Ради", і ті, які ці статті пропускають. В згаданому "Органі" і в згаданій "статті", в якій автор розглядає питання " консолідації" українського народу, на сторінці 44-ій написано м.ін., наступне: "спроби доовлення і притягнення до революційної боротьби всіх політичних угруповань за часів німецької окупації були б безуспішні, бо перше таке механічне консолідування не відзеркалювало б дійсного стану на українських землях і серед українських мас, де ті угруповання не діяли/ подруге про те окремо розповімо іншим разом/ деякі з тих угруповань так міцно зв'язали свої долі і свою політичну концепцію з ворожим німецьким імперіалізмом, що для них було неможливим хоч би словним виступом задекларувати своє вороже ставлення до окупанта/ група Мельника/".

Цю статтю написано й друковано, якраз в тому часі, коли відбувалася солідаризаційна конференція представників політичних чинників, в якій не взяв участі запрошений на неї п. Ст. Бандера.

Ми не думаємо тепер безпосередньо відповідати на той хуліганський наклеп панів з УГВ Ради. Ми до того питання повернемо окремо, на тій підставі, що те, хто міцно зв'язав свої долі і політичну концепцію з ворожим німецьким імперіалізмом, хай говорять "українські демократи":

УКРАЇНСЬКІ ДЕМОКРАТИ.

НА ПАМ'ЯТКУ

"ДЕМОКРАТАМ З УГВ РАДИ".

З української народньої словесности відома приказка, яка каже: "Мовчи язичку - будеш їсти кашку".

Але коли ти обрив на диво всім українцям з щетину " демократа" і начинивши на себе обличчя УГВ виліз із своєї дотеперішньої гаври розпустив "язичок" і верзеш нісенітницю, інтриги і д е н у н ц і я ц і і, і, щоб по родинному тобі звичаю сподобатися " новому панові", то ми українські не новоспечені, демократи, для яких християнська мораль і етика не є лише вивіскою для призаби і на експорт, рішили подати тобі твоє власне від народження належне тобі " дзеркало", щоб ти глянув в нього і побачив зрешті який ти азіят мерзенний, без пуття, без честі і поваги." Без пуття тому, що міннеш в залежності від обставин, своє ідеологічну і політичну "пуття", якщо ти взагалі коли-набудь її мав; з територіального українського націоналізму - на "народний", навіть не національний, "демократизм". Без честі тому, бо дієпунцієш установу, а з нею й людей, з якими ти до останньої хвилини співпрацював, з деякими, і то ще з якими, і сьогодні співпрацюєш, а деякого з них навіть мав між своїми "міністрами" 1941 р., чим сьогодні безсоромно чванлишся. Чому безсоромно то підходи, - ми тобі згодом скажемо/: без поваги тому, що повинно цього всього, ти мавш відвагу ставати на чолі боротьби українського народу за своє визволення.

Ми не думаємо тобі відповідати ані за УЦК, ані за інших українських партістів, яких ти намагався обкинути багном. Ми певні, що вони зуміють самі тобі відповісти. Ми, українські демократи хочемо тобі відповісти лише за себе, якому ти ти намагався в останньому числі свого записаного паперу, якому на ім'я "Наш Шлях", зачепити.

У ньому, від 1. липня 1945.р. на сторінці 4-ій написано: "Українська Головна Визвольна Рада - це твір з чітко модерної соціальної самостійницько-революційної політичної програми. Створена в боротьбі проти тоталітарних систем, німецького націонал-соціалізму та російського більшовізму, вона одинако перейняла на себе традиції боротьби за українські демократичні вольності, що їх виніс на своїх плечах у найважчих змаганнях Український Самостійницький Революційний Рух.

"Світоглядом УГВР станула на позиціях українського демократизму і то не кон'юктурально, сьогодні, коли воєнна ситуація рішена, але ще тоді, коли т.зв. демократичні партії своєю нестральністю і активною участю ще солідаризувалися з тоталітарними принципами." А на стор. 3-ій того ж записаного паперу написано: "Першою декларацією його визвольної програми з тодішньої політичної констеляції був Акт Проголошення Самостійності України і покликання до життя Українського Національного Уряду у Львові 30. червня 1941.р. А ще на сторінці 9-ій, т. 4. написано: "забезпечення народно-демократичного способу визнання політичного устрою української держави."

Якщо було справді з тим всім, про що ти сьогодні береш. Почнемо від твого народження, тобто від 1941.р., коли ти здається байстрюком від невідомого батька народився. Кумом тобі був, поскільки нам відомо-декто краще знав-безславний Ярій, а зме дальше тебе колісали, чи краще кажучи, розгойдували, функціонери "Зіхергайтосту" / СД / пп. Гайм і Глазер у Кракові. Цим двома панам, ви, панове "демократи" робили всякі доноси на українців. На них же ви вносили по всім справам юридичних вимог лише із офальшованими доказами "акти обжалування" підписані паном Габрусевичом. Ці доноси і ці акти обвинувачень поклали нам, українським демократам, коли ми здалека приїздили в різних справах, що в цей час ті самі пп. Гайми і Глазери оправдувались при тому казали, що вони не переслідують українців, лише українці самі себе переслідують і їм доносять, а вони мусять з такого доносу робити перевірку і "винних" бодай переслужати. А ви, щоби придобатися "панові" такі доноси робили дуже часто з метов осягнення призначення за щирю співпрацю з тим, сьогодні ніби то зненародженим вами тоталітарним режимом. Про ваше запобігання ласки, крім тих двох згаданих гестапізців, здається, міг би багато дечого оповісти і п. Гофман, зв'язковий від С-Д, якого ви так часто приймали й частували у своїй доміці на вул. Зеленій у Кракові. І ви в заміні за це піклування і розгойдування вірно служили, користуючись повною свободою в поборюванні нас - українських демократів. Ми не будемо дальше тими питаннями займатися, бо ми їх так точно не знаємо, як знають їх інші не демократи, що їх ви тоді поборювали і які цікавилися вами і вашими зв'язками. Хай вони ва. відповідять. Ми знаємо лише, що та ваша співпраця була услужницькою від якої нам, - українським демократам деколи ніяково було, й коштувала українському народові немало жертв в людях, що ви їх висилали на сьєридну загибель "по той бік", щоби принесли відомості чи подавати їх вашим хлібодавцям. Також сама співпраця, як з С-Д, була й з Вермахтом. І ось ця співпраця з С-Д і з Вермахтом, і то тісна співпраця, була й в поході німців на схід у червні 1941р. Ніхто інший, як ви, вирядили відділ українців, який марширував разом в лавах Вермахту аж до Львова, проголошувачи "Самостійну Україну", в той час, коли нас - українським демократам не дозволили навіть річчи Сяну переступити. А ваше "проголошення самостійної України", як якийсь все чинитеся ще й до сьогодні, як "революційним кроком" і "політичний рішу", відбувалося за згодою того самого Вермахту, яке на те проголошення вислав свого представника з особи капітана Ганса Коха, що сам про тім "проголошенні самостійності України", асистував і зніс очлик від імені Вермахту, щоби ви могли це "самостійність" подати на хвилях етеру по той бік фронту. Чому це все діялося, це тоді розуміє кожний дядько, але не дядьки від політики, якими є ви. Йшло про те, щоби в рядибільшовицької армії знести розклад, щоби українські

воєнки з большевицької армії кидали зброю й йшли в німецький полон, бо як існує мова, "власна українська держава". І ви не обдуманний дядьківсько-політичний крок зробив своє, і українські воєнки з большевицької армії сотнями тисяч йшли до полону де стрінули замість української держави, масові розстріли й гинули не "за Україну, а за її ката", якого ви через свою безголовність пособляли, і коли Вермахт досягнув свою ціль і виши проголошенням розклав ряди большевицької армії погнався за нею вперед, поступив з вами по "муринському" - "мурин своє зробив, мурин може відійти," і пустив на вас гестапо, що вас арештувало і загнало в концентраційні табори. А ви сьогодні не маєте чим чванитись. Ваше "проголошення самостійної України" не було ніяким революційним кроком, бо воно відбулося за згодою німецького Вермахту і не було жодним здобутком для України, лише коштувало їй сотні тисяч синів, що здалися в німецький полон, яких розстріляно тому, що вони пішли до полону як свідомі українські патріоти, яких вже боялася загарбницька Німеччина. Де саме "проголошення самостійної України" у Львові збаламутило мирне населення й патріотів України. Вони замість підготуватись на перебрання влади і протиставити її німецькій насильній адміністрації, очікували безчинно на "свій уряд", що дуже зручно використали німці в налаштуванні своєї адміністрації в Україні: Україна не потребувала проголошення самостійності, бо проголошення самостійності відбулося IV. універсалом від 22.січня 1918.р. який об'єднав й Західні Землі України, на підставі акту злуки всіх земель від 22.січня 1919.р. Тепер може мати місце хіба проголошення повернення державних законів від 1918-20 років і більш нічого.

Розуміється, що по вашому "муринському" виконанні роботи, ви пішли частинно в підпілля. Але ви не можете заперечити того, що ви далі співпрацювали з С.-д. Співпрацювали, як поодинокі ваші люди, так і згодом вся організація. І коли ви сьогодні пишете, що ми "демократи" своєю нестральністю чи активною участю солідаризувалися з тоталістичними принципами", то не звяччи того ви маєте на думці, ми - дійсні українські демократи мусимо на відповідісти на ваш безсоромний наклеп.

Був час, коли ми думали, що ви дійсно зірвали свою співпрацю з С.-д і Вермахтом. Це був час, коли ви знищили на українських землях проти німецьку і проти большевицьку партизанку, до речі калучи, організовану тими самими українськими демократами і звалили назву її т.зв. Українська Повстанська Армія або в скороченні УПА, що було дійсно улюблена в народі, думалось поведемо далі боротьбу проти німецьких зайців. Насильно звеличили назву УПА і 1944.р., коли творець її Тарас Бульба сидів у німецькому концентраційному таборі, знову за своїм старим звичаєм називали контакт і співпрацю з німецьким Вермахтом і СС-ами. Нікому це не в таєнницю і ми можемо про це сміливо писати. А ближче зможе про це оповісти тим, хто про це не знає, пан "Орлов" - ваш зв'язковий з німцями і пан Фель - зв'язковий німець до вас. Не хотіли ми цієї прикрої справи порушувати і виставляти на денне світло, бо це не час на це. Але коли ви смієтесь з своєї безсоромності робите нам мерзотний закид "активною участю солідаризувалися з тоталістичними принципами", по звичаю, "лови злодія" кинути обвинувачення на нас - українських демократів, ми в почутті відповідальності за український демократизм перед історією та і в ім'я історичної правди змушені подати до відома українському, може й не всьомі обзнайомленому з дійсністю громадянству те, що є правдою. Ваша співпраця з німецьким Вермахтом і СС-ами тривала дійсно до самого кінця німецького Райху і його збройної сили. Ще минулої зими за дозволом СС-ів відбувся провідник конференції в Кракові в асисті Орлових і Фелів. Чи не до останніх днів перед завоюванням Берліну сидів ваш представник п.С. в СС. гауптштамі. І, чи ніки не знаємо чому більше дивуватися чи вашій політичній наїзності тоді, чи вашій безсоромності сьогодні.

А як виглядає наша, українських демократів "нестральність" чи "активна участь і солідаризація з тоталістичними принципами" в час війни, або звичайні коли небудь, незвідомо нам. Натомість, нам дуже доб-

да справді, - то мало б бути відомо нам. Натомість, нам дуже доб-

ре відомо, що зараз на початку німецько-радянської війни укр. демократи організували збройну силу для боротьби з більшовицькими окупантами. Коли ж вгодом виявилось, що німецька окупація стала, якщо не гірша від більшовицької, то на всякий випадок нічим від більшовицької не відрізнялася, ця ж сама збройна сила українських демократів, підтримана українськими націоналістами, але не вами, пішла в підпілля, щоб боронити право українського працівного народу, перед новим окупантом-німцями. Це діялось в той час, коли ваші збройні сили, що йшли на Львів і були чи мали бути островом "самоцінно" проголошеної вами "самоцінної держави", в рядах якої був і пізніший командувач вашою УПА, боролися в Білорусі проти "білоруських" партизан по німецькій стороні під німецькою командою, як "український батальйон". І ви тоді, коли тут повторилося з вами те саме, що в 1941 р. у Львові "мурин зробив своє-мурин може відійти", коли виявилось, що ваш "батальйон" має бути внятий з призначеного йому місця і відісланий далі в гаділля, тоді частина ваших воєнків і старшин, а між ними і пізніший ваш командувач УПА втекли на Волинь і організували партизанські загони, вже проти німців і... проти наших українських партизан. Виявилось, що ваші люди змії: співпрацювати із силами українців і то українців-демократів. Тоді ви стояли на становищі тоталітарної системи і не допускали жодної прояві демократизму, і то-українського демократизму. Всякі спроби наладити з вами співпрацю були марними, бо ви виразно заявили, що там де є ви, - не стерпите жодних інших сил. Ваші тоталітарно-диктаторські затії в той час, а було це літом і осінню 1943 р., були так нетолерантні, що зустріч з протеченням співпрацювати з українськими повстанчими загонами демократів, які перед тим прийняли назву УПА, ви підступно на них нападали, винищували, в найкращому випадку розбрювали і розганяли, а різночасно між населенням покликувалися на співпрацю з отаманом Бумьбом, який дійсно був улюблений в народі. Ваші напади на наших українських партизан все позначувалися трупамі і кров'ю тих же партизан, назвати хочби незабутнього бл.п. Митрингу і цілий ряд інших; ви зловили дружину отамана Бумьби і розстріляли, тому, що вона лишилась вірною справою за яку борюся її чоловік. Ваша поведінка в Україні в криваво розправою з нікими іншими, як з українськими партизанами, що йшли з демократичними гаслами. Ви підступно нападали на вишкільні табори українських партизан і як колись татарів, одних убивали, а других забирали в "ясир" і змусовували ламати присягу та служити вам. Щоб не нести відповідальності за грабування, і безчинства ваші під покривком УПА, отаман Бумьба відокремив собі повстанчі загони і створив Українську Народну Визвольну Армію /УНРА/ і остаточно по довгому роздумі, щоб не давати вам змоги далі проливати братню кров, рішив поступитися вам і податися на захід, де його підняли німці і посадили до концентраційного табору. Линившись самі на поле бою, не марши суперника і контролю над собою, ви пішли не проти німців, а на співпрацю з ними і співпрацювали аж до самого розвалу нім. Райху, його Вермахту, та ваших опікунів СС-ів.

Ось в загальному, без подробиць ваше "дзеркало", у яке ви повинні усього подивитися і, коли гаснуть ваші зорі, мовчати, аж знов хтось трапиться, щоб вам дати "кашки".

Ми-українські демократи, для яких любов ближнього не є порожнім звуком, готові простити всім вашим людям, що збалануєні вами пішли на братовбивчу війну, але український народ, а в ньому й ми, - українські демократи, ніколи не простимо тим, які цькували і вели цих людей на братовбивчу війну і тепер далі цькують. Ми були певні, що ви, опинившись знов на еміграції, скаменетеся і обличите цькувати власних братів, але ви, як видно, без ширгунства і цькувань не можете жити, так як не можете жити без "пана", якого шукаєте і якому хочете сподобатися. Ми вам вогду не збираємося перешкадати, так само, як не перешкадали в дачейській службі вашому попередньому "панові". Але геть ваші криваві руки, окроплені братньою кров'ю, від святої справи визволення України.

Українські Демократи.

Липень 1945 р.

УКРАЇНЦІ В АМЕРИЦІ.

Місячачі з цього ж видання матеріали, які свідчать про генерально діяльність українських націоналістичних чинників в Америці та про опінію, яку має ОУН на американському континенті, дозволяють докидальне кинути на папір кілька слів в історію українського націоналізму в Америці. Започаткування цього руху в Новому Світі припадає на 1930 р., коли в Америку для організації і акції зміїхав бл.и. Голова ОУН полк. С. Конозавець. Він відіславників там наші організації клітини.

Пізніше рад по,аром у Новий Світ відбувалися Ярослав Барановський, Омелян Сеник-Грибівський, полк. Роман Сущук, полк. О. Ольшич, генерал-хор. Микола Капустянецький та ряд інших відоміших осіб.

Величезний успіх мав в Америці генеральний командир ОУН Омелян Сеник-Грибівський. Його безграничний ідеалізм, його нескінченна енергія, талант промовця, експансивного, глибокого й широго, так полюбили американських українців, що вони готові були йти за ним у вогонь і воду. Ще й нині американські націоналісти з обожуванням згадують ім'я цієї людини, вірно тримаються його доробоків. Сеникові вдалося взяти запечли бої з українським комуністичним елементом, наслідком яких був відступ комуністів по всьому фронту і перехід з лагів націоналістичного руху великої кількості тамонних робітників.

В США націоналістичний рух оформився в ОДВУ /Організація державного Відродження України/. ОДВУ цілком і беззаперечно визнала всі постулати світогляду, програми, тактики й стратегії націоналістичного руху на Рідних Землях і підпорядкувалася ПУЧ-оні. Але внутрішня структура ОДВУ за ініціативою О. Сеника-Грибівського від моменту її виникнення приналежна до конкретних умов американської дійсності; провідників тих чи інших інстанцій ОДВУ обирається демократичним шляхом.

На чолі ОДВУ опинився в 1936 р. проф. університету Олександр Гречозевський; родом з Волині, одна з найсвітліших постатей української еміграції в Америці.

Особливого розмаху український націоналістичний рух в Америці набрав в 1933-34 рр., коли під проводом ОДВУ американське українство злиштувало віча і демонстрації, протестувачи проти більшовицької політики створення штучного голоду на Україні. Такі акції викликали широку увагу і відгук у світовій опінії і приковували уяву світу до української проблеми. Такого роду акції були, прим., багатотисячна демонстрація українців у Нью-Йорку, яка з національними прапорами пройшла центральними вулицями міста, та доризницька маніфестація з одному з найбільших театрів цього міста-велетня.

На великому м'ясті серед демонстрантів знаходилося величезне полотнище із зображенням розп'ятої на хресті жінки, що символізувала собою Україну. Віля хреста було намальовано характеристичні типи москаля й поляка, - катів, що загнали свої сокири в тіло розп'ятої жартви.

Про цю демонстрацію тоді багато писала чужинна преса. Під проводом націоналістів українська громада Америки не раз зверталась до уряду США, домагачись від нього зайняти позиції осудження політики окупантів на Україні.

Немає сумніву, що колись на ці протестивних заокеанських братів, політиків окупантів на нашій батьківщині булаб ще жорстокішою й безогляднішою. До міжнародної популяризації українських проблем чимало спричинився журнал, видавничий ОДВУ з англійської мови д.н. "Тридіен" /Тризуб/.

Українські націоналісти завжди дбали про створення матеріальної бази для українського життя в Європі. З цієї метою вони заснували "Золотий Хрест", представництво якого і понині існує на європейському континенті.

В Канаді український націоналістичний рух, започаткований укра-

їншими комбатантами, також набрав великого розмаху. Канаду відвідали у 1930 р. полк. Є. Коновалець, а декількома роками пізніше полк. Р. Сушко та О. Сенник-Грибівський. Зимом 1935-36 рр. там перебував ген.-хор. М. Капустянський, де ним була розгорнута велика пропагандивна праця. Перебуваючи у найвіддаленіших осередках розташування українців, де він був надзвичайно ними тепло прийнятий, генерал прочитав понад 80 лекцій на теми Української Визвольної Боротьби та української державницької проблеми.

Англійська й французька преса уважно слідкувала за виступами генерала М. Капустянського, присвячуючи йому цілі шпальти, де крім охарактеризування веденої ним націоналістичної акції серед українців на терені Канади, були вміщені інтерв'ю представникам пресної світлики в цивільному й військовому утвореннях.

У Південній Америці український націоналістичний рух, що розгорнувся там у зв'язку з діяльністю О. Сенника-Грибівського, сформувався організаційно в "Українському Союзі" /Бразилія/, в товаристві "Відродження" /Аргентина/, Широко розбудовано в Новому Світі також українську націоналістичну пресу: "Вісник" ОДВУ, "Україна" /Нью-Йорк/, "Новий Шлях" /Саскатун/, "Український Хлібороб" /Курітіба/, "Наш Клич" /Буенос-Айрес/ тощо.

З укладенням союзницьких зобов'язань між Англією США і СРСР український націоналістичний рух в США наразився на провокаційні доноси з боку комуністичних елементів, які обвинувачували українських націоналістів в нібито про німецькій політичній орієнтації. Однак, безстороння розслідування цього питання урядовими чинниками виявило наклепницький характер комуністичних закидів і українські націоналісти мали змогу і далі, навіть в умовах війни, без перешкод одверто відстоювати характер своїх поглядів на українську справу та діяти в тім напрямі, який вважали за корисний для України. Останніми роками в Америці, як серед чужинних чинників, так і серед українських, помітно зросла популярність провідника ОДВУ проф. О. Грановського. Обмін інформаціями між ПУН і американськими націоналістами виявляє нині однаковість визвольницько-політичних позицій обох паростків націоналізму. Почуття кярности і підпорядкованости міцно закорінене в середовищі українських націоналістів Америки.

УКРАЇНА - ПОЛЕ БОЮ ЗА СВОБОДУ.

Написав проф. А. А. Грановський - Президент Організації Державного Відродження України у США.

"Честь нашої країни нагадує нам
стояти твердо і мужньо, і коли б
ми не справились з завданнями, посороми-
лися б
перед цілим світом."

Джордж Вашингтон.

Нью-Йорк, Серпень 1944 р.

Україна і героїзм українського народу в цій війні притягнули до себе співчужавчу увагу цілого світу.

Україна є жертвою безщадної і непростимої агресії. Жоден інший народ не витерпів більше від страшного перебігу модерної війни, яка

шали втечати роки. Жодна інша країна не взнала більшого знищення, ніж Україна від німецького військового наступу і від російської воєнницької політики при відступі. Цілий простір Чудової України від Карпатських Гір аж до Сталінграду над Волгою був спустошений, спалений і зруйнований. Безвинні жінки, діти й цивільне населення нищились тисячами. Найбільші історичні битви цієї війни відбувалися і ще відбуваються на етнографічних українських землях. Головно українські воїни і український провід Червоної Армії, складеної в першу чергу з українських чоловіків, зломилі мілітарну силу Німеччини, проганяючи нацистських арресорів на захід, за ріку Вислу. Тільки дуже малий шматок російської етнічної території взнав дійсної німецької інвазії в цій війні.

Україна була полем бою за свободу від Мюнхенських днів: Український народ був перший, що поставив збройний опір нацистам ініційованої мад'ярської інвазії Карпатської України з середини березня 1939 р. В обороні своїх національних та людських прав слабо "озброєні" і без якої небудь підтримки з боку демократичних країн, українці героїчно боролися майже два місяці "проти добре озброєної наступачої мад'ярської армії. З того часу Україна постійно була полем бою для суперницьких між собою народів-напасників, що зазіхали експлуатувати і володіти Україною. Українці рішуче стали в цьому конфлікті на боці Альянсів і Об'єднаних Націй, попри те, протиставляться російській і польській мілітарній агресії. Вклад українців в сучасному змагу є неоціненою цінністю для народів Об'єднаних Штатів і Об'єднаних Націй.

Змаг за незалежність України точиться з давніх часів. Україна була полем бою за свободу впродовж довгих століть. Її предки передали ідеал незалежної української держави своєму народові, а не чужим агресорам, що хотіли мати у своїх руках багатства та політичну силу України. За цей ідеал посвячено життя мільйонів.

Від половини дев'ятого століття, аж до татарської навали Україна була самостійністю, як Київська Держава. З повстанням московської держави, в кінці тринадцятого століття, незалежність України продовжувала дихатись в західно-українських князівствах, а в Східній Україні, - міцній Українській Козацькій Державі аж до часу Катерини Великої і наступившого в цьому році поділу Польщі. В кінці минулої світової війни, коли російська царська імперія розпалась з березні 1917 р., українці проголосили негайно свою незалежність, 22 січня 1918 р. проголошено було Суверенну Українську Державу. В ній об'єднались всі українські території, які до цього часу були під пануванням Росії чи Австро-Угорщини. 22 січня 1919 р. проголошено було Соборну Українську Народню Республіку. Україна була незалежною до 6 липня 1923 р., коли Росія захопила Україну військовою агресією, давши звірець для пізнішої інвазії Етіопії Італією, Манджурії Японією та німецької агресії в Європі.

Українці завжди намагались бути вільною незалежною нацією. При чисельних нагодах вони одностайно висловлювали свою волю до свободи. Цей змаг за незалежність заманіфестувався нещодавно в проголошенні суверенності Карпатської України в березні 1939 р., яку проголосив в демократичний спосіб Карпато-український парламент з вибухом цієї світової війни. Українці протиставились німецькій інвазії в Західну Україну і російській домінації, проголосивши незалежність України в час, коли наступив поділ польської держави між Німеччиною і СРСР. Ці нові спроби досягнення волі і незалежності були жорстоко нищені нацистами й багато українських провідників було збито або відіслано до концентраційних таборів, а українські мажорні німці забирали до примусової праці. Подібно до цього уряд Советської Росії арештував багато української інтелігенції і провідників, виганяючи тисячі до Туркестану або до інших військових пустинь, позбавляючи Україну від усього конструктивного й творчого елемента. Саме існування українців, як нації є під загрозою майбутнього.

Україна є немалюю нацією. По величині своєї території - це друга нація в Європі, що слідує зараз за Росією. Населення етнічної України становить майже 60 мільйонів, з того біля 50 мільйонів українців. Щодо чисельності населення, то українці займають третє місце в Європі, слідуючи за росіянами та німцями. Такій нації з її багатомісторичною і виразно культурною спадщиною не можна дозволити зникнути з лиця землі.

Українська проблема вимагає тверезого ставлення до неї з боку американського народу і всіх реально думачих державних мужів, бо вона тримає ключ до життєвої проблеми майбутнього миру, держави та свободи людини в Європі. Як довго свобода і незалежність України не досягнена, так довго немає в східній Європі ні тривалого миру, ні соціального добробуту. Українське питання не є внутрішньою проблемою Німеччини, СРСР, Польщі, Румунії, Чехословаччини, або Угорщини. Всі ці держави мають претензії на різні частини української території. Такий факт робить українську проблему великою міжнародною проблемою, і вона мусять бути такою трактована.

Тотальна поразка держав осі є гарантією для міжнародної безпеки і демократичної повсютної відбудови. Так само закликом є запобігти агресії з якоїнебудь іншої сторони, що зараз загрожуює у східній Європі, що би таким чином унеможливити вибух третьої світової війни. Основою свободи є добробут і людські права простої людини, але ні тривалий мир, ні соціальний і, економічний добробут, ні правдива політична безпека не можуть бути досягнені без міцних основних принципів. Ці принципи були проголошені провідними 3"єднаними Націями, які "шукать співпраці і активної участі всіх націй, великих і малих, члени яких в серці і в думі наставлені, так як наші народи, на викорінення тиранії і невірливництва, агресії і нетолеранції. Ми їх радо привітаємо, коли вони рішуться вступити до світової родини демократичних націй." Ці принципи мусять вести до дальшої демократичної політики і відважних кроків не тільки в інтересах зараз існуючих держав, але також для бездержавних, гноблених і переслідуваних народів, між якими український народ є найбільший числом населення і територіальним простором. Україна повинна бути прийнята "у світову родину демократичних націй" на основі рівності. Її політична позиція не багато відрізняється від позиції, в якій зараз знаходяться поневолені Норвегія, Голландія, Бельгія і кілька інших 3"єднаних Націй. Коли їх національна свобода є їм дорогою, то так само дорогою є вона і українцям.

Непоборна воля українських мас до свободи і незалежної національної держави не може бути здушена ніяким тиранним переслідуванням і невірливством під чужими режимами. Якщо сучасна генерація національно свідомих українців не здобуде свободи і державності, то є причини вірити, що будучі генерації будуть все наново робити зриси, ад поки українці не досягнуть свободи, як вільна нація в родині других вільних держав. Вони "пролили багато крові, щоби бути індеферентними до своєї майбутності."

Повстання незалежної України є суттєве в інтересі справедливості і тривалого миру. Людство ніколи не простить провідним 3"єднаним Націям, якщо ми зломимо віру всіх наших героїв, що впали в цій боротьбі за свободу і людські права всіх націй і всіх народів.

Це є світова війна і ми не можемо підвести довір'я, віри і надії гноблених і бездержавних народів, зокрема тих, які витерпіли так багато і дали нам незрівняну поміч у цій боротьбі.

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ МІА ДВОМА СВІТОВИМИ ВІЙНАМИ.

/стаття Миколи Чубатого/

укр. щоденнику "Свобода", ч. 174 рік вид. 53. від 5. ІА. 1945. р.

Найморгутнішою політичною течією серед українського народу поза Соезтами був націоналізм. Тут на американському континенті комуністи українського та неукраїнського походження змисли поз"изувати для пропагандистських цілей український націоналізм в котримсь із фашизмів Європи. Називати український націоналізм нацизмом уже навіть увійшло в звичку москвофілів українського народу. Примусом перебування більшої закордонного проводу націоналістів на території Німеччини, одні чи другий промах одиниць, стали роздумувати та узагальнювати, щоби принести тим шкоду самостійницьким стрелінням українського народу, репрезентованим стихійним українським націоналізмом.

Нині, коли вже війна минула та наступає заспокоєння голів враз із більше безсторонним та тверезим підходом до визвольної боротьби українського народу, серед огляду других політичних орієнтацій і серед українського народу перед другою світовою війною, слід розглянути народження та ідеологію українського націоналізму без з"я т о р о н н о, вже в історичного підходу.

Безсторонний розгляд справи політичного руху серед українського народу нині тим більше потрібний, що вістки, які надходять з Європи, з територію війни, одне теж і з українських земель, ясно та недозначно відкривають в правдиве обличчя українського націоналізму, як руху, єдино відданого справі боротьби за самостійність українського народу. Відомості, які надходять саме тепер з Європи, відкривають нам недозначно, що У К Р А Ї Н С Ь К И Й Н А Ц І О Н А Л І З М від початку цієї війни боротьбу проти всіх окупантів України, проти Польщі, проти нацистів та проти червоних. Така боротьба на три фронти може виглядати безнадійною. Однак така боротьба проти всіх окупантів української землі, стає тільки доказом, якими фалшами впродовж війни будувалося американську публічну оцінку, коли йде про визвольну боротьбу українського народу.

Неукраїнські джерела, натомість, нині з визнанням стверджують, що український революційний націоналізм розумів свою роль, як майбутнього господаря української землі, що зобов"язаний опікуватися всім населенням України, дольовим, супроти визвольних виступів українського народу. Про поміч українських націоналістів та скорому швиді перед німецьким нацистським варварством багато вже нині говорять самі євди, що переважали нацистське нещодо.

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ РУХ ПРОТИ ОКУПАНТІВ УКРАЇНИ ПО 1921 році.

Теоретичні підвалини українського націоналізму повстали не як, наприклад, німецький нацизм з науки про расову чистість германської раси, або італійський фашизм з науки про місію італійського народу створити під Середземним Морем нову Римську Імперію.

Український націоналізм виник цілком із стихійного руху, опору українського народу проти всіх окупантів української землі після знищення Української Народної Республіки російськими більшовиками та поляками. По всій українській землі піднявся рух спротиву, подібний до руху спротиву в інших Західній Європи, проти нацистів в часі другої світової війни.

У провіді того руху цілком природно стали старішими буйшою української армії, що новими методами вели дали війну з ворогом, який захопив українську землю, не замирившись з господарем тієї землі.

На східній Україні ще 1923 року виникли повстання українських

партія "Українське Національне Демократичне Об'єднання" /УНДО/, -льо-
кальна демократична партія в Галичині, однак на ділі володарем душ
усього молодого покоління були ідеї та революційна тактика націоналіз-
му, що просякав католицькі, радикальні та навіть спортові організації
Лугів.

ДРУГА СВІТОВА ВІЙНА.

Нині, коли ми ще не маємо ніяких джерел та хххх даних про акцію
Українського Націоналізму та його боротьбу за визволення України, а
тільки скупоцькі вістки про його виступи, нема змоги подати повний
образ та відповідь, чи Український Націоналізм сповнив свою роль серед
страхить цієї війни. Вісті, які приходять з краю, говорять про героїзм
молодого українського покоління, що не щадило крові та жертв, щоби вое-
ти безнадійну боротьбу проти потрібного наїздника на українську землю.

Виходить з тих скупоцьких вістей, що Український Націоналізм, як ма-
совий рух, сповнив своє завдання, натомість розбиття у провіді говори-
ло б, що сама Організація Українських Націоналістів виявила брак єдно-
сти та чистоти, так коначної з критичній хвилині національного життя.

“У ВОГНЕННІ ПРОВІ ЧАСУ УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ ВІЯВІВ
ВЕЛИКУ СІВУЧІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ІДЕЇ, КИНУВШИ НА ФРОНТ
ЗМАГУ ЗА ЇЇ ПЕРЕМОГУ ГЕРОЇЧНІ ЛАВИ БОРЦІВ, ЩО ЖЕРТВОЮ
СВОЄЇ КРОВІ ЗАКРІПИЛИ ДОВІЧНО НА УКРАЇНСЬКІЙ ЗЕМЛІ
МОРАЛЬНИЙ ЗАПОВІТ ТВОРЧОГО ЖИТТЯ.”

/Із тез загальної конференції
українських націоналістів./

МЕМОРАНДУМ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ В АМЕРИЦІ.

Організації Міжнародної Безпеки у Сан-Франціско.
/передрук з газ. "Свобода".

Український Конгресовий Комітет Америки репрезентує американців українського походження разом із їх провідними національними організаціями, церквами, інституціями, клубами і товариствами. Він був заснований на першому Українсько-Американському Конгресі, який відбувся у Вашингтоні в травні 1940 р. при участі 700 делегатів, що заступили понад 2.000 загально-українських і місцевих товариств і організацій, а потім переорганізований на другому, також чисельно заступленому українцями, американському конгресі в січні 1944 р. у Філадельфії.

Нимче підписана делегація Українського-Американського Конгресового Комітету на конференцію в Сан-Франціско є переконана, що в цю пору, коли наша країна присвятила себе завданню заснувати на конференції в Сан-Франціско загальну Міжнародну Організацію Безпеки, обов'язком американців, походженням з інших країн, є дати змогу своїм офіційним представникам і делегатам на конференції використати знання країни їх походження. В цей спосіб американський підхід до проблем повсюдної Європи на конференції буде базуватися на виразній свідомості всіх факторів і сил, які тут беруться під увагу.

Правдивої Української Репрезентації на Конференції ООН немає.

Цей обов'язок відчувать зокрема американці українського походження, бо практично ціла Україна є нині під пануванням советської Росії. Насильно позбавлені національної незалежності, яку вона мала зараз в перших роках по закінченні минулої світової війни, як також кілька разів в давніших періодах своєї бурхливої і історичної минушини, Україна не має сьогодні жодного дійсного репрезентативного уряду, як також не має жодної іншої справжньої форми своєї національної репрезентації, яка б могла говорити за неї дома чи закордоном.

Наслідком цього на конференції в Сан-Франціско 45 міль. український народ не має жодного голосу.

На конференції є зараз присутня делегація Української Советської Соціалістичної Республіки. Але кожний, хто є знайомий з тоталітарною природою Сов.Совзу, де нема свободи думки і де кожний мусить діяти, як манекен володарів в Кремлю, - мусить згадати собі в того справу, що в таких обставинах советська українська делегація не може висловити правдивих думок і бажань українського народу. Наслідком того, немає дійсної української народної репрезентації на цій міжнародній конференції.

Знаючи, що їх земляки на Україні не мають можливости вільно висловлюватись, американці українського походження, відділені від своїх земляків на Україні найдалше одною генерацією, довірили українському конгресовому комітетові в Америці обов'язок поширити правду відносно їх земляків на Україні, зокрема відносно їх національних бажань і прагнень.

Українські національні аспірації завжди прагнули до ідеалу вільної і незалежної України. Цілими століттями ця ціль була найвищим ідеалом укр. народу, і українці віками боролись, кривазились й жертвували собою за цю справу. Були часи, коли українці мали успіхи. І так, воскресивши славу могутньої київської імперії в X-XIII ст. і козацької республіки, яку славили на увесь світ воїни цього імені заклали в 17 ст. Український народ повстав на руїнах царської імперії Росії і Австро-угорської імперії та заснував Українську Народну Республіку в 1918 р. Хоч ця республіка вкінці підлягла переважачій силі її ворогів головно червоних і поляків, та вона лишилась по нинішній день невмиручою інспірацією для сучасної і будучих генерацій тих, яким справа української незалежності є дорогою.

Коли теперішня світова війна вибухла і советські володарі України були в союзі з нацистами, український народ сподівався, що з цього ви-

рине якесь нагода повстати і йому за свою свободу. З надією глядів він в сторону демократичних держав, а зокрема Америки, до якої він має окремі сантименти, традиційно ідеалізуючи Вашингтона та покладуючись на принципи Вільсона відносно самоозначення народів, сподівався дістати від неї щонайменше моральну підтримку, коли він буде боротись за свою свободу. Дякий час сподіванки на одержання такої моральної підтримки не були зовсім безнадійними. На рпе згаданому Українсько-Американському Конгресі в Вашингтоні, в травні 1940 р., 26 американських сенаторів і послів виступали за справедливість української справи і боронили відвічний ідеал вільної і незалежної України: однак остаточно справа зваля ішла в інший напрям, - нацистська Німеччина заатакувала свого дотеперішнього союзника, советський союз, і цей останній став нашим галантним союзником. Так, як цілові слова дудев ненавиділи українці советську владу, що шидла їх мільйонами, - подібно були вони найглибше обурені, коли бачили, як їх країну заливала та безчестила друга тоталітарна дуга - нацистська Німеччина. Ідучи разом з тими, які завжди душили їх, вони піднялися проти кривавого нлізидка і в рядах армії та в рядах партизанів вигнали нацистів з України. Роблячи це, вони з усіх європейських народів найбільше потерпіли людськими втратами і матеріальними шкодами.

І хоч вони боролися за свободу, не зважаючи на героїзм і жертви, українці знову національно поневолені. Це відноситься не тільки до переважної більшості українців, які до війни були під советською Росією, але також і до тих сімох мільйонів українців, які до війни були під Польщею і які на основі рішення в Ялті про лінію Керзона попали під советське володіння.

УКРАЇНА - "БОЛЬШЕ МІСЦЕ СХІДНОЇ ЄВРОПИ."

Наслідком цього Україна знову стала "більшим місцем східної Європи. Знову національні аспірації українського народу проти спроби чужих володарів здавити цей народ. Знову, подібно, як і перед війною, на Україні не буде ні миру, ні свободи, ні справедливості, ні демократії, за які розпочався великий конфлікт в Європі.

Звідомлення з достовірних джерел вказують на те, що в західній Україні советські комісари ведуть невиспуду кампаній в напрямі викривлення української свідомості і національного життя, щоб вловити їх в рямці комуністично-російської ідеології.

В цьому вони ідуть по старих зравах своєї національної політики і на теренах советської України вклучно до итучно викликаного, голоду, чисток і ексекцій, зокрема від 1930 року, коли сам Сталін публічно заявив, що український націоналізм становить для червоних "страшну небезпеку." Західно-українські інституції національного культурного характеру є замкнені або знищені, а патріотично і демократично думачі українці без огляду на їх вік, чи вони є освічені, чи неписьменні, всі, хто стояли за свободу України, є ліквідовані ексекціями, тюрмою або депортацією.

Цей трагічний стан на Україні буде продовжуватись так довго, поки українська нація буде під чужим пануванням. Одиноко правильною і справедливою розв'язкою української проблеми булоб дозволити українцям наново закріпити їх відвічні свободолубні традиції і відновити їх Українську Народню Республіку, що існувала чверть століття тому, основану на традиційно українських демократичних принципах, і живучу в мирі, в згоді і тісній економічній співпраді з сусідніми державами.

Намня щирим і глибшим переконанням є, те що незломна і відвічна воля коштувати своєю національною долею і жити своїм власним життям була бранову яскраво виявлена нашими українськими земляками в їх військовій звитині в ідній, але чужинцями окупованій країні, коли б вони діс

тали змогу висловити свою волю і бажання в тих справах вільно і без чужого примусу та втручання.

НАЦІОНАЛЬНА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ - СПРАВЕДЛИВА РОЗВ'ЯЗКА УКРАЇНСЬКОЇ ПРОБЛЕМИ.

Повторюємо, що відновлення вільної і незалежної Української Держави на українських етнографічних теренах з 45 мільйоновим українським населенням, є однією справедливою і дієвою розв'язкою української проблеми і необхідним моментом для втримання тривалого миру на Сході, Європі, що в іншому випадку Україна все буде "большим місцем східної Європи", що вічно снітима неспокій і невдоволення, та буде вічним магнетом для імперіалістичних націй, які будуть старатися використати неспокій для своїх цілей, провокуючи в цей спосіб континент і світ знов до великої і кривавої війни.

Презначення конференції в Сан-Франціско, здається, виключає всяку можливість дискутувати про природні права на національну незалежність, мінімумом, що можна було зробити на Конференції, є взяти під увагу долю бездержавних народів під чужим пануванням, зокрема тих, які живуть прийняті в тоталітарних державах, в першу чергу українців.

Пропозиції, що прийняті в Домбатон Овксів, де ухвалено схему міжнародної організації, повинні бути поширені в тому напрямі, щоби включити в них Карту Національних Прав і Суверенної Рівності для Бездержавних Народів.

КАРТА НАЦІОНАЛЬНИХ ПРАВ ДЛЯ БЕЗДЕРЖАВНИХ НАРОДІВ.

Така Карта Національних Прав для Бездержавних Народів мала б цілю не тільки збереження культурної і економічної самоуправи народів, що знаходяться під чужим пануванням, як нпр. українці, але також досягнення мирних шляхами їх суверенної рівності з другими націями. Причиною, яка дораз більше імперативно спонукує до проголошення такої декларації, є факт, що тоталітарне володіння в східній Європі зі всіми його порушеннями людських прав злагіднилося тепер, коли війна скінчилася. Навпаки, воно може ще більш посилитися. Тимбільше, що така Карта або Декларація була б середником гарантованих народам Чотирьох Вільностей, проголошених нашим покійним президентом Рузвельтом в Атлантийській Хартії.

ОХОРОННА РАДА.

Очевидно, саме включення пункту про національні Права для Бездержавних Народів в статут міжнародної мирової організації, не є достаточною запорукою тих Прав. Щоби посилити міжнародну гарантію тих прав, Організація Світового Миру і безпеки повинна мати Охоронну Раду, яка діяла б як опікун бездержавних народів, з дорученням доглядати за тим, щоби постанови Карти національних Прав для Бездержавних Народів були дотримувані членами міжнародної організації.

Рада повинна бути навіть уповноважена діяти з власної ініціативи, не чекаючи на формальну скаргу з боку покривджених, бо досвід років по останній війні показав, що в тоталітарних державах, де володіння при

ЧИТАТЕ НАШІ ОСТАНІ ВИДАННЯ:

1. О. Бойдунин. Нова дійсність і наші завдання. /вишло два видання/
Стаття трактує проблему консолідації українських політичних чинників.
2. До питання об'єднання українських політичних угруповань.
3. Комунікат у справі серпневої консолідаційної наради. /вишло два видання/
Комунікат подає перебіг наради, характеризує позиції чотирьох головних політичних течій /уенерівці, ОУН, бандерівці і гетьманці-державники/ в питанні консолідації, зазначає причини невдачі консолідаційної акції, започаткованої з ініціативи ОУН.
4. Королів. Шлях нації. Праця Королева надруковано на Рідних Землях в 1943 році, передрук з'явився без будь-яких змін, але обкладинка має титул: Проф. Т. Як Греб". В книзі є такі розділи: 1. філософсько-світоглядозі засади українського націоналізму; 2. нація; 3. Українська нація; 4. Большевизм і Україна; 5. чинська окупація і боротьба за визволення під проводом ОУН;
5. О. Бойдунин. Український націоналізм, як національний солідаризм. Зшит перший.
В другому виданні цієї книги зміст такий: 1. Вступ; 2. Програма Українських Націоналістів I Конгресу; 3. Політична Програма Організації Українських Націоналістів II Великого Збору УН; 4. Пояснення до Програми ОУН: а/ пояснення до: I. Загальні означення; б/ пояснення до II "Державний Устрій"; в/ пояснення до III "Соціально-економічні постанови" і "Народне господарство".
6. Інформаційний бюлетень, 20. серпня 1945р. ч.1., Ліон. Зміст: 1. На землі мир. 2. Вій іде далі! 3. У повозному світі. 4. У сов.Совзі і на Україні. 5. На еміграції.
7. "Наш бюлетень", 15. вересня 1945р. ч.з.
Зміст: I. Соборність у неволі; II. З міжнародного життя. 1. Потуга, що виходить на світову арену; 2. Обличчя советської окупації в Австрії; 3. На Балканах; 4. Становище нової політичної еміграції в Швеції; III. В Советському Союзі. 1. Знаменна промова; 2. В дусі промови Сталіна; 3. Білорусія має віддавати поклін Кремлеві; 4. Використання слів "янської наївності"; 5. Популяційна політика Советського Союзу; IV. на Україні. 1. 502 атестати зрілості в Києві; 2. Нові твори українських композиторів; 3. Надягають хомут; 4. З поліпшенням добуту українців не спішаться; 5. На Карпатській Україні; V. З українського еміграційного життя. 1. Відгук громадської opinii або дещо про опортунізм; 2. Хто прагне консолідації, а хто пріє про "владу". 3. З заокеанської преси.
8. "Українські вісті" Інформативне видання на правах рукопису 25.X.45р. Найцікавіше в цьому числі: Українські демократи між собою. Інформації з Франції і Бельгії. З українського життя американського континенту.
9. "Наші вісті!" 1. листопада 1945.р. ч.1.
10. "Наші вісті!" 157 листопада 1945, ч.2.
В обох числах "Наших Вістей" надрукована велика кількість витягів з української преси. Витяги ці здебільшого й нині не втратили на актуальності.
11. "Наш шлях" Орган української визвольної думки, вересень 1945.р. В журналі опубліковано від іншим один із надрукованих віршів поета О.Ольжича, члена ПУН /зачитований німцями влітку 1944р./ а також передруковано Комунікат ч.2. Всеукраїнської Національної Ради.
12. "Наш шлях" Жовтень 1945.р.

13. "Наш шлях" , листопад, 1945.р.
Уміщено цінний матеріал п.п. "Американські українці на конференції в Сан-Франціско.
14. "Пам'яті Великих" Брошура присвячена постаттям бл.п. С.Сенюка-Грибівського і М.Сціборського. В двох перших статтях збірка-згадки про від'їзд обох діячів ПУН"у на Рідні Землі в 1941 році, третя стаття характеризує діяльність Сенюка-Грибівського в Америці Наркміщії по дано вибір найактуальніших рядків з писемь М.Сціборського п.заг. "Золоті думки Сціборського".
15. Свято Зриву День 1-го листопада 1918-1945.рр.
Матеріали для переведення святкування.
16. Городок Ягайлонський 1944.р. Матеріали для відзначення дня 23.XII.
17. М.Чирський. П'ятий Рейд. Сценічний монтаж із п'ятиох образів. Передрук першого видання без змін. Нові ілюстрації.

